

Ontwikkelingen op de populierehoutmarkt

Samenvatting van de resultaten van een internationaal onderzoek / H. A. van der Meiden

Tijdens haar 14e zitting in Boekarest (1971) heeft de Internationale Populieren Commissie mij gevraagd een rapport samen te stellen over de ontwikkelingen op de internationale populierehoutmarkt, dit naar aanleiding van een Roemeens voorstel. Het enquête-formulier dat de gegevens voor dit rapport zou moeten leveren, werd opgesteld met medewerking van de Nederlandse Nationale Populieren Commissie en in november 1974 door de IPC aan haar leden (meer dan 30 landen) gezonden. Negentien landen retourneerden de enquête beantwoord, en wel België, Canada, Frankrijk, Griekenland, Groot-Brittannië, Hongarije, India (twee uiteenlopende versies), Italië, Japan, Nederland, Nieuw-Zeeland, Oostenrijk, Pakistan, Spanje, Tunesië, de Verenigde Staten, West-Duitsland, Zuid-Korea en Zwitserland. Verder werden gegevens verzameld uit voor de NPC opgestelde Nationale Rapporten van Roemenië en Joegoslavië daterend uit 1971 en 1973, alsmede uit die van Australië en Egypte daterend uit 1975. De uitwerking van de antwoorden resulteerde in een uitgebreid rapport met tabellen en bijlagen getiteld „Development of the poplar wood market (the results of an international inquiry)“.

Hoewel niet alle lidstaten de enquête hebben geretourneerd leverden de antwoorden voldoende materiaal om een goed beeld te vormen van het populierenareaal en van de populierehoutmarkt in de verschillende delen van de wereld. In de hierna volgende samenvatting zijn de belangrijkste conclusies van het onderzoek vermeld. Het volledige rapport is *ter inzage* verkrijgbaar bij de Stichting Industrie-Hout, Bowlespark 18 in Wageningen (tel. 08370-10121).

Veel dank ben ik verschuldigd aan mej. M. C. Bos van de Stichting Industrie-Hout te Wageningen, die in belangrijke mate meewerkte aan het analyseren van deze resultaten en aan het samenstellen van de talrijke tabellen waarin ze werden samengevat.

I Oppervlakte populier

De totale oppervlakte

Een aanzienlijke oppervlakte populierenbeplantingen (bossen en grensbeplantingen) vindt men in Frankrijk (250.000 ha), Italië (190.000 ha), Spanje (175.000 ha), Hongarije (128.700 ha), Zuid-Korea (119.000 ha), Roemenië (123.000 ha, inclusief natuurlijk bos) en Joegoslavië (80.000 ha), terwijl in België (40.000 ha) en Nederland (28.500 ha) het populierenareaal een belangrijke plaats inneemt in verhouding tot de totale landoppervlakte. Zeer veel populieren treft men ook aan in de natuurlijke bossen van Canada (1.860.000 m³, oppervlakte niet bekend). In het laatste land is deze oppervlakte sinds 1960 teruggelopen met 20 %, terwijl tot het jaar 2000 nog eens 10 % van het huidige areaal natuurlijk populierenbos zal verdwijnen! Tabel 1 geeft de verhouding aan tussen populierenareaal en totale landoppervlakte, zodat men een indruk krijgt van de plaats die de populierenteelt in de betreffende landen inneemt.

In het algemeen is het populierenareaal zowel in opstanden als in rijbeplantingen sinds 1960 sterk uitgebreid, een tendens die zich de komende vijf à tien jaar zal voortzetten, uitgezonderd in:

- België, waar men een lichte afname van de oppervlakte rijbeplantingen voorziet;
- Frankrijk, waar een handhaving van het huidige areaal wordt verwacht;
- Groot Brittannië, dat een minimale oppervlakte populier be-

Development of the poplar wood market

Summary

The author was requested by the International Poplar Commission to draw up a report on poplar wood market developments for the 15th session of this commission, which was held in Rome in december 1975. The report is based on a questionnaire, distributed among the member-countries of the IPC. The report, entitled "Development of the poplar wood market" is available in french, english and spanish with the FAO in Rome.

Tabel 1 Populierenareaal in ‰ van de totale landoppervlakte.
Table 1 Poplar area in ‰ of the total surface.

Land Country	‰ inclusief natuurlijk bos ‰ including natural forest
Canada	18.00 (?) (0.02) ¹⁾
Hongarije/Hungary	16.70 (13.90) ¹⁾
België/Belgium	13.30
Zuid-Korea/Republic of Korea	12.20
Verenigde Staten/U.S.A.	11.10 (0.02) ¹⁾
Nederland/the Netherlands	8.50
Italië/Italy	6.50
Joegoslavië/Yugoslavia	4.90 (3.30) ¹⁾
Frankrijk/France	4.50
Roemenië/Rumania	4.30
Spanje/Spain	3.00 (0.60) ¹⁾
West-Duitsland/Federal Rep. of Germany	2.40
Oostenrijk/Austria	1.50 (0.90) ¹⁾
Japan	0.70 (<0.01) ¹⁾
Zwitserland/Switzerland	0.60
Groot Brittannië/Great Britain	0.40
Australië/Australia	<0.01
India	<0.01
Nieuw-Zeeland/New Zealand	<0.01
Pakistan	0.09 (<0.01) ¹⁾
Tunesië/Tunisia	<0.01

¹⁾ eksklusief natuurlijk bos/excluding natural forest

zit en geen prognose kan verstrekken;

– Italië, waar zich om onbekende redenen een merkwaardige teruggang voordoet van populieren in rijbeplantingen. Deze areaal is gedaald van 80.000 km in 1960 tot 60.000 km in 1970 en men verwacht een verdere afname van 20.000 km tot 1980!

– Oostenrijk, waar de oppervlakte populieren in opstandsverband zal teruglopen en die in rijbeplantingen gelijk zal blijven.

Verdeling in leeftijdsklassen

Vijftien landen waren in staat te antwoorden op de vraag hoe de oppervlakte populier is verdeeld in leeftijdsklassen of diameterklassen.

Bij een interpretatie van deze gegevens moet rekening worden gehouden met het feit dat de teeltomstandigheden in de verschillende delen van de wereld aanzienlijk uiteenlopen.

In het algemeen kan worden geconcludeerd dat een relatief hoog percentage van de totale oppervlakte populierenbeplantingen bestaat uit jonge bomen (1–20 jaar); in West-Europa is dit 85 tot 90 %. De situatie in Spanje en Italië, waar de populieren sneller groeien, is vergelijkbaar: In Italië is 80 % van de rijbeplantingen en 60 % van de opstanden jonger dan 7 jaar; 75 % van de populieren in Spanje heeft een diameter beneden 20 cm.

Het is jammer dat de enquête geen vraag bevatte over de diameter op borsthoogte, waarbij de bomen normaliter worden gekapt. Gegevens daarover zouden een schatting mogelijk maken van de toekomstige houtproductie.

II Rassen en cultivars

Uit de enquête-antwoorden bleek een enorme verscheidenheid in gebruikte rassen en cultivars. De eksakte opgaven van gebruikte rassen en klonen per land zijn in een bijlage van het rapport vermeld.

Enkele algemene konklusies:

– Een hoog percentage in populierenbeplantingen in Europa bestaat uit twee klonen, nl. 'Robusta' en 'I 214'. Dit is een gevaarlijke ontwikkeling gezien de uniformiteit in gevoeligheid voor ziekten van alle bomen van een bepaalde kloon. De daaraan verbonden risico's bleken onder meer in Noord-Italië, waar zeer veel beplantingen van 'I 214' voorkomen; het optreden van *Marssonina* heeft in deze beplantingen enorme schade aangericht.

– De laatste tien à vijftien jaren zijn belangrijke wijzigingen opgetreden in de klonensamenstelling van populierenbeplantingen door de vervanging van traditionele, vaak zeer oude klonen door nieuwe hybriden; deze waren meestal ontstaan uit open bestuivingen. Bij de toekomstige verdere vervanging van oude door nieuwe rassen zullen echter hybriden uit gecontroleerde kruisingen een steeds belangrijkere rol spelen.

III Maatregelen ter bevordering van de populierenteelt

Aan dit hoofdstuk van het rapport, betrekking hebbend op steunmaatregelen, zal in een volgend nummer van „Populier” een speciaal artikel worden gewijd.

IV De totale produktie van populiererondhout

De belangrijkste producenten van populierenhout waren in 1970 de Verenigde Staten (6.623.000 m³), Italië (4.311.000 m³), Frankrijk (1.927.000 m³) en Canada (645.000 m³ alleen al in de provincie Quebec; voor de rest van het land waren geen gegevens beschikbaar).

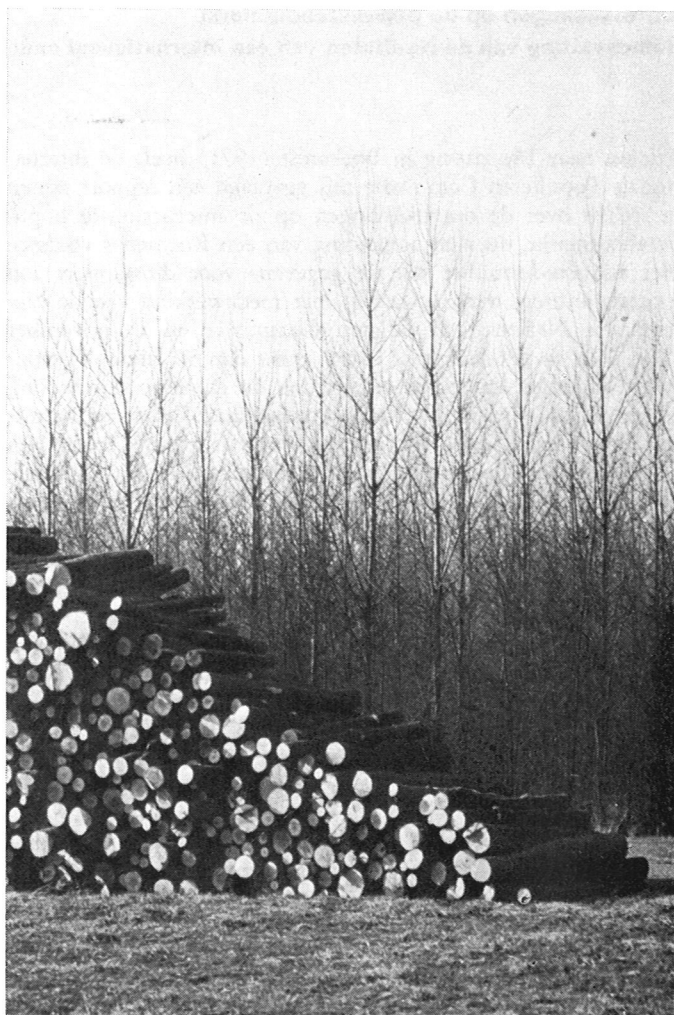
De populierenhoutproduktie is gedurende de laatste vijftien jaren aanzienlijk gestegen, een tendens die zich volgens de verwachtingen in versterkte mate zal voortzetten tot het eind van deze eeuw. Uitzonderingen vormen België, Groot-Brittannië en Frankrijk. In het laatstgenoemde land voorspelt men een opmerkelijke groei van de produktie met 1.920.000 m³ tussen 1980 en 1990, gevolgd door een enorme daling van 1.840.000 m³ in de daarop volgende tien jaar. Dit moet in verband staan met een belangrijke vermindering van de populierenaanplant sinds 1965.

In tabel 2 wordt het percentage stijging/daling aangegeven ten opzichte van de produktie in 1970. Zie vooral de sterke stijging in Canada, Hongarije, Spanje en de Verenigde Staten.

Tabel 2 Ontwikkeling van de populierenhoutproduktie.

Table 2 Development of the poplarwood production.

Land Country	Verbruik in Consumption in	Stijging (%) in Increase (%) in			
		1970 (m ³)	1980	1990	2000
België/Belgium	320.000		+ 1.5	+3 à 10	+3 à 10
Canada (Quebec)	645.000		+150	+260	+400
Frankrijk/France	1.927.000		— 19	+ 81	— 15
Groot-Brittannië/Great Britain	300.000—				
	50.000		0	0	0
Hongarije/Hungary	420.000			+380	
Italië/Italy	4.311.000		— 25	+ 16	+ 28
Nederland/the Netherlands	135.000		+ 48		+ 86
Oostenrijk/Austria	94.000		+ 27		
Spanje/Spain	375.000		+ 44	+ 87	+207
Verenigde Staten/U.S.A.	6.623.000		+ 1.8	+ 43	+ 88
W.-Duitsland/Rep. of Germany	255.000		+ 18		+ 57
Zuid-Korea/Rep. of Korea	202.000		+ 71		

Papierhout in Oostelijk Flevoland.

V Prijzen van populiererondhout (situatie begin 1975)

Zaag- en fineerhout

Naast het feit dat de meeste landen geen duidelijk onderscheid aangaven tussen zaag- en fineerhout, bestaan zeer opmerkelijke prijsverschillen tussen de sortimenten, zowel tussen de landen onderling als in elk land afzonderlijk. In Canada en vooral in de Verenigde Staten worden relatief lage prijzen genoteerd, respectievelijk f 36 tot f 69 (afhankelijk van de kwaliteit) en f 33 tot f 46 franko fabriek. Aan de andere kant bereiken de prijzen voor zaag- en fineerhout een hoog niveau in Zwitserland (f 60 – f 211 op de wagen) en, voor fineerhout in Griekenland (f 95 – f 162 aan de weg geleverd, zonder schors), Italië (f 168 – f 180 aan de weg geleverd), Japan (f 210 franko fabriek, toepassing lucifers) en Zuid-Korea (f 145 franko fabriek). De prijzen worden bepaald door de diameter van het hout en de toepassing. In elk land is sprake van een goede samenhang tussen diameter en prijs van het hout.

Vezelhout

De vezelhoutprijzen zijn in Europa aanzienlijk hoger dan in Noord-Amerika. De prijzen franko fabriek met schors variëren in Europa van f 45 tot f 75 en in Canada en de Verenigde Staten van f 15 tot f 31. Met name in Italië worden door de papierindustrie hoge prijzen voor vezelhout betaald, namelijk f 74 tot f 96; die van vezelhout voor de platenindustrie liggen er veel lager, van f 36 tot f 56.

De vezelhoutverwerkende industrieën in Griekenland en Hon-

garije aksepteren in verhouding zeer kleine diameters (resp. 6–13 cm en 3–10 cm). Meestal echter varieert de vereiste diameter van 9–30 cm, in sommige landen tot 40 cm.

Prijsverhoudingen

In het algemeen liggen de prijzen van goed zaag- en fineerhout 70 tot 100 % hoger dan die voor vezelhout. In Italië en in Nederland bestaat bijna geen verschil tussen de prijs franko fabriek van papierhout en van hout voor pallets. Een aantal landen (Italië, Korea, Nederland en de Verenigde Staten) vermelden voor zaag-, fineer- en vezelhout zowel prijzen op stam als franko fabriek, waarbij het verschil meestal f 20 tot f 30 bedraagt. Hetzelfde verschil wordt voor vezelhout aangegeven, hetgeen opmerkelijk is, omdat vezelhout normaliter kleinere afmetingen heeft en dus hogere vellingskosten met zich meebrengt.

Prijsontwikkelingen

In vrijwel alle landen zijn de prijzen sinds 1960 gestegen en wel het sterkst in 1972/1973. De soms zeer grote stijgingen zijn in de meeste landen inmiddels aanzienlijk afgezwakt. Verschillende landen aarzelen een voorspelling te geven van de toekomstige prijsontwikkelingen. Een aantal van hen verwacht prijsstijgingen, vooral voor vezelhout. Frankrijk en Zwitserland voorzien een stabilisering van de prijzen.

VI Gebruik van populierehout

Gezaagd hout

De grootste verbruikers van gezaagd populierehout zijn Frankrijk (746.000 m³), Italië (1.500.000 m³) en de Verenigde Staten (1.182.000 m³). Een hoog percentage van dit hout wordt voor emballage gebruikt in Oostenrijk (90 %), België (75 %), Frankrijk (63 %), Hongarije (100 %) en Spanje (80 %). In Canada en Zwitserland daarentegen wordt het voor 100 % verwerkt tot bouwmaterialen, terwijl in Korea 87 % wordt toegepast in de landbouw en wordt gebruikt voor de vervaardiging van Chinese eetstokjes. Het aandeel populierehout dat in de meubelindustrie wordt verwerkt als gezaagd hout is niet erg groot (Frankrijk 22 %, Oostenrijk 10 %). Een kwart van de landen die dit onderdeel van de enquête beantwoordden kon de toepassing van gezaagd hout niet specificeren.

Fineerhout

Het gebruik van fineerhout varieert van land tot land. In Frankrijk en Spanje wordt respectievelijk 85 en 80 % van het fineerhout verwerkt door de emballage-industrie, terwijl de lucifersindustrie in verhouding een belangrijke verbruiker is in West-Duitsland (72 %), Hongarije (71 %), Japan (100 %), Nederland (70 %) en Zwitserland (53 %). In Canada wordt 100 % van het populierfineerhout verwerkt tot triplex. Het is jammer dat Italië geen specificatie geeft van het verbruik van populierfineerhout, te meer omdat dit niet minder dan 1.300.000 m³ bedraagt. Frankrijk heeft in een speciale bijlage een interessant overzicht gegeven van haar belangrijke populierehoutverbruikende emballage-industrie (1970: 940.000 m³ fineerhout). Daaruit blijkt een groot deel van het fineerhout tot lichte emballage (o.a. kaasdoosjes) te worden verwerkt. Met uitzondering van Italië en de Verenigde Staten is in de landen die op de enquête hebben gereageerd het totale fineerhoutverbruik gemiddeld als volgt verdeeld: 55 % emballage, 23 % triplex, 10 % lucifers en 12 % andere toepassingen.

Vezelhout

De Verenigde Staten bereiken veruit het hoogste verbruik van populierevezelhout (5.284.000 m³). Ook Canada en Italië noemen hoge cijfers, respectievelijk 1.717.000 m³ en 1.035.000 m³. In 1970 werd 62 % van het vezelhout in Europa verwerkt in de

papierpulpindustrie, terwijl het overige gedeelte werd gebruikt in de vezel- en spaanplatenindustrie. In Korea en in de Verenigde Staten gaat 100 %, in Canada 85 % naar de pulpindustrie. Over de gehele linie stijgt het vezelhoutgebruik meer dan dat van zaag- en fineerhout.

Samenvatting

In tabel 3 is het gebruik van populierehout in diverse sortimenten samengevat.

Over het algemeen neemt het percentage zaaghout in het totale populierehoutverbruik af, in tegenstelling tot het percentage vezelhout.

De ontwikkeling van het aandeel fineerhout van 1960 tot 1980/1985 in de verschillende landen loopt enorm uiteen.

In 1970 bestond 25 % van het populierehoutverbruik in de Europese landen uit vezelhout. In de Verenigde Staten was dit 80 %, in Canada zelfs 87 %! Binnen Europa bereiken alleen Oostenrijk en West-Duitsland een vezelhoutverbruik van meer dan 50 %.

In Canada en Frankrijk vermeldt men onverklaarbaar verschillende cijfers voor enerzijds de totale populiererondhoutproductie en anderzijds het totale verbruik (Canada resp. 645.000 m³ en 2.344.000 m³, Frankrijk resp. 1.927.000 m³ en 2.401.000 m³). Deze tekorten vindt men niet terug bij de gegevens over de import, sterker nog, men noemt aanzienlijke exporthoeveelheden (resp. 43.273 m³ en 37.000 m³). Kennelijk is het niet alleen voor Nederland nodig dat er eens goede houtproductie- en houtverbruikersstatistieken komen!

Ontwikkelingen op lange termijn

Het gebruik van zaag- en fineerhout voor verpakkingsdoeleinden zal stijgen, waarbij pallets geleidelijk een steeds grotere plaats gaan innemen. In de meeste Europese landen zal het verbruik door de lucifersindustrie dalen; in een aantal Europese landen (West-Duitsland en Joegoslavië) en in Japan, Korea, Nieuw-Zeeland en Pakistan wordt echter een stijgende vraag verwacht. De vraag naar vezelhout zal toenemen, maar de beschikbaarheid van dit sortiment zal afhangen van de ontwikkeling van de prijsverhoudingen.

Zaaghout en gezaagd hout op opslagplaats van Coorens N.V. te Swalmen.

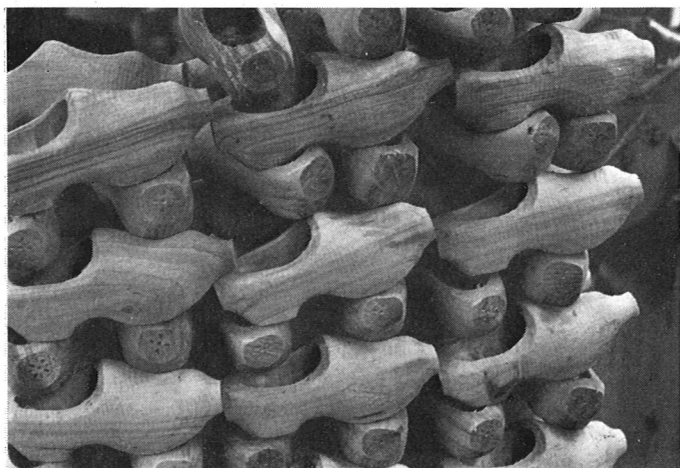

Tabel 3 Gebruik van populierehout in verschillende landen.

Table 3 Utilization of poplar wood in several countries.

Land Country	Jaar Year	Zaaghout Sawn wood		Fineerhout Veneer wood		Vezelhout Pulpwood		Diversen Others		Totaal Total	Opmerkingen Remarks
		x 1000 m ³	%	x 1000 m ³	%	x 1000 m ³	%	x 1000 m ³	%	x 1000 m ³	
Oostenrijk <i>Austria</i>	1960	5	14	10	27	22	59	—	—	37	Diversen: sandalen en klompen <i>Others: wooden heels and clogs</i>
	1970	10	10	5	5	82	84	1	1	98	
België <i>Belgium</i>	1965	?	?	100	?	20	?	—	—	?	Diversen: o.a. klompen <i>Others: clogs and various uses</i>
	1975	150	46	101	31	62.5	19	10	4	323.5	
Canada	1960	124	?	180	?	?	?	—	—	?	
	1970	32	1	289	12	2023	87	—	—	2344	
Frankrijk <i>France</i>	1960	1760	68	460	18	225	9	125	5	2570	Diversen: brandhout afnemend van 100.000 tot 150.000 m ³ <i>Others: roundwood used as fuel wood estimated at 100.000 to 150.000 decreasing</i>
	1970	746	31	1100	46	430	18	125	5	2401	
	80/85	780	25	1290	41	950	30	125	4	3145	
West-Duitsland <i>Rep. of Germany</i>	1970	85	24	50	14	225	62	—	—	360	
	80/85	95	22	60	14	280	64	—	—	435	
Hongarije <i>Hungary</i>	1960	200	68	26	9	67	23	—	—	293	
	1970	200	44	17	4	235	52	—	—	452	
	80/85	300	27	40	4	770	69	—	—	1110	
Italië <i>Italy</i>	1960	600	42	350	25	350	25	114	8	1414	
	1970	1500	35	1300	30	1260	29	251	6	4311	
	80/85	1025	32	800	25	1215	38	160	5	3200	
Japan	1960	—	—	27	100	—	—	—	—	27	Vezelhout en diversen samen opgegeven/ <i>Pulp and others mentioned together</i>
	1970	—	—	44	90	5	10	—	—	49	
	80/85	—	—	60	80	15	20	—	—	75	
Korea	1960	47	74	16.2	25	0.3	1	—	—	63.5	
	1970	92	46	103	51	7	3	—	—	202	
	80/85	180	52	150	44	15	4	—	—	345	
Nederland <i>The Netherlands</i>	1960	20	17	32	28	4	3	60	52	116	Diversen: klompen <i>Others: clogs</i>
	1970	70	47	10	7	30	20	40	27	150	
	80/85	60	30	?	?	100	50	40	20	200+?	
Pakistan	1960	0.55	100	—	—	—	—	—	—	0.55	
	1970	0.55	86	0.15	14	—	—	—	—	0.7	
	80/85	0.65	81	0.15	19	—	—	—	—	0.8	
Spanje <i>Spain</i>	1960	135	66	32	16	28	14	10	4	205	Diversen: chips <i>Others: chips</i>
	1970	250	67	50	13	70	19	5	1	375	
Zwitserland <i>Switzerland</i>	1959	4.3	12	12.9	35	20	53	—	—	37	
	1971	3.7	15	10.4	43	10	42	—	—	24	
U.S.A.	1960	1100	19	174	3	4488	78	—	—	5762	
	1970	1182	18	157	2	5284	80	—	—	6623	
	80/85	1300	18	93	1	5354	81	—	—	6747	
Roemenië <i>Rumania</i>	1970	← 176 = 27 % →				442	68	32	5	650	Diversen: brandhout <i>Others: fuel wood</i>

Houtverbruik in de klompenindustrie blijft constant.

VII Structuur van de populierehoutverwerkende industrie

De structuur der verschillende populierehoutverwerkende industrieën is mede bepalend voor de toekomstige ontwikkeling van de populierehoutmarkt. Om die reden is getracht een beeld te vormen van de structuur der verschillende industrietakken.

Zagerijen

Met uitzondering van Hongarije zijn de zagerijen die populierehout verwerken klein tot zeer klein. Een typerend voorbeeld is Frankrijk, waar slechts vier zagerijen een capaciteit hebben van meer dan 8.000 m³ per jaar, terwijl niet minder dan tweederde van het populierehout wordt verwerkt in zagerijen met een capaciteit van minder dan 2000 m³ per jaar. De meeste zagerijen gebruiken populierehout in combinatie met andere houtsoorten. Verschillende landen verwachten een toenemende concentratie van de produktie van populierezaaghout, hetgeen als een absolute noodzaak moet worden beschouwd voor de zaagindustrie om haar invloed op de populierehoutmarkt te handhaven.

Wegbeplantingen: belangrijke leveranciers van „zwaar” hout.

Fineer- en triplex(platen)industrie

Over de structurele opbouw van deze industrietakken werden bijzonder weinig gegevens verstrekt. Wel kwam naar voren dat tropisch hout een belangrijke konkurrent is voor het populierehout, maar dat een toenemend verbruik van populierehout door deze industrie mag worden verwacht, indien voldoende hout van zeer goede kwaliteit beschikbaar is.

Lucifersindustrie

In de meeste landen is slechts één fabriek of zijn er enkele waar lucifers worden vervaardigd, met uitzondering van Korea, waar 52 fabrieken geregistreerd zijn. Japan verwerkt maar liefst 90 % van de totale populierehoutproduktie in de lucifersindustrie.

De lucifersindustrie verwacht in de toekomst hoogstens een handhaving, in een aantal landen een teruggang van het productiepeil.

Pulpindustrie

Populierehout wordt gebruikt voor de vervaardiging van mechanische, half-chemische en chemische pulpsoorten. Vooral voor de produktie van chemische pulp verwerkt men populier in combinatie met andere houtsoorten.

Indien beschikbaar, zal veel méér populierehout kunnen worden ingezet voor de fabrikage van pulp.

Spaan- en vezelplaten

Veel minder gegevens werden verstrekt over deze verbruikssector. Populier wordt gebruikt in menging met andere houtsoorten.

VIII Kwaliteitseisen die de gebruiker aan populierehout stelt

De poging om een goede indruk te krijgen van de kwaliteitseisen die in de verschillende landen door de diverse industrieën aan het populierehout worden gesteld, heeft ondanks de gedetailleerde antwoorden niet het gewenste resultaat opgeleverd. Het was namelijk de bedoeling te achterhalen welk populierehout nu wel en welk niet acceptabel is voor de verschillende houtverwerkende industrieën. Men heeft echter alleen aangegeven welke kwaliteit men het liefst zou willen hebben en daarbij veelal een kompleks van eigenschappen genoemd dat men zelden tegenkomt; dat geldt vooral voor zaag- en fineerhout. Geen indicaties werden gegeven over nieuwe inzichten.

Het zou echter interessant zijn te weten in hoeverre in de praktijk werkelijk wordt tegemoet gekomen aan de relatief zeer hoge eisen die voor zaag- en fineerhout worden vermeld en, in

dit verband, wat de minimaal acceptabele kwaliteit is. Dit laatste is een veel belangrijker gegeven voor de teler.

In de meeste gevallen vragen de fineer- en de lucifersindustrie een iets betere kwaliteit en een grotere minimumdiameter dan de zagerijen, die in verschillende landen (Canada, Hongarije, Italië, Zuid-Korea, Tunesië en de VS) zelfs met minimum diameters van 10 tot 15 cm genoeg nemen. De eisen die de pulpindustrie aan de minimum diameter stelt, zijn over het algemeen nog lager, terwijl de kwaliteitseisen in deze industrie slechts iets hoger zijn dan die van de spaan- en vezelplatenindustrie. De laatstgenoemde sektor kan echter hout met nog geringere diameters verwerken. Geen enkel land vermeldde het gebruik van langhout in de pulp- en platenindustrie.

IX De internationale handel in populierehout

Gezien het feit dat in de meeste landen de populierehoutproduktie slechts een zeer klein percentage van de totale houtproduktie omvat, voorts omdat populierehout meestal in vrij kleine eenheden wordt geproduceerd en voor vele doeleinden geschikt is, werd aangenomen dat de internationale handel in populierehout beperkt zou zijn. Desondanks is hierover informatie verzameld, hetgeen heeft geleid tot de volgende konklusies.

Een vrij omvangrijke hoeveelheid populiererondhout wordt ingevoerd door Oostenrijk, Hongarije en Italië. De import van Oostenrijk, in 1974 180.000 m³, komt geheel uit de Oosteuropese landen. De Hongaarse import, 100.000 m³, komt voor 100 % uit de Sowjet-Unie. Hongarije exporteert echter in 1972 95.000 m³, waarvan 70 % naar Italië.

Van de totale Franse export in 1965, 90.000 m³, ging ruim 2/3 naar Noordafrikaanse landen. In 1972 was de totale uitvoer van populierehout uit Frankrijk gedaald tot 37.000 m³; Noord-Afrika heeft het ontstane deficit gedeeltelijk gedekt door populierehout uit België (28.000 m³).

Van de aanzienlijke export uit Canada in 1965, 270.000 m³, (84 % voor de VS, 11 % voor Groot-Brittannië) was in 1972 nog maar 43.000 m³ over! Deze hoeveelheid was bijna geheel voor de VS bestemd. De handel in populierehout tussen West- en Zuideuropese landen is uiterst beperkt.

P. Robusta, een van de meest gebruikte rassen.

X Algemene konklusies en aanbevelingen

1 Verschillende gebieden in de wereld worden gekonfronteerd met toenemende houttekorten. Deze tekorten kunnen op relatief korte termijn worden beperkt door een uitbreiding van de oppervlakte snelgroeiende houtsoorten. In dit verband mogen belangstelling en activiteiten van nationale en internationale populierenorganisaties niet beperkt blijven tot de technische aspecten van de populierenteelt, maar moet meer dan nu het geval is, ook aandacht worden besteed aan de betekenis van de populier voor de mensen: Een snelle produktie van een belangrijke grondstof, een snelle realisering van beschutting en van aantrekkelijke landschappen en een belangrijke rol als pionierhoutsoort bij de totstandkoming van nieuwe bossen.

2 In veel landen is de uitbreiding van het populierenareaal afhankelijk van de activiteiten van partikuliere landeigenaren die op hun beurt gestimuleerd moeten worden door overheids-subsidies. Hieraan ligt ten grondslag de overtuiging dat de populierenteelt niet alleen het partikuliere belang dient, maar ook voor de gemeenschap van groot belang is (zie punt 1).

3 Populierenoppervlakte en populierhoutproduktie nemen geleidelijk toe en zullen verder toenemen in bijna alle landen die de enquête beantwoordden. Het blijft de vraag of deze groei voldoende is om in de toekomstige vraag naar populierhout te voorzien.

4 Het gebruik van populiereklonen ondergaat een revolutionaire ontwikkeling. De kultivars die sinds een halve eeuw of langer werden aangeplant zijn of worden vervangen door nieuwe hybriden. In dit verband is een intensivering van het hout-onderzoek, vooral bij jonge bomen, noodzakelijk alsmede een internationale harmonisering van onderzoeksmethoden.

5 De antwoorden op de enquêtevragen tonen aan dat de po-

pulierhoutprijzen aanzienlijk verschillen in de verschillende delen van de wereld. In Noord-Amerika zijn ze veruit het laagst.

6 Tussen fineerhout en zaaghout van goede kwaliteit en vezelhout bestaan aanzienlijke prijsverschillen. Het zou interessant zijn te berekenen in hoeverre de kortere omloop en daarmee de beperking van renteverlies bij de produktie van vezelhout de lagere houtprijzen compenseren.

7 De grote omvang van pulpfabrieken, de hoge investeringen die men daarvoor moet maken en in verband daarmee de noodzaak om verzekerd te zijn van een continue grondstoffenleverantie gedurende vele jaren hebben hun invloed op de houtmarktstruktuur en op de houtproduktiemethoden. De pulphoutmarkt zal zich steeds meer onderscheiden van de zaaghoutmarkt in die landen waar zaaghout hoofdzakelijk in kleine fabrieken verwerkt wordt. Enkele kenmerken van de pulphoutmarkt zijn: Minder schommelende prijzen, de behoefte aan meerjarenkontrakten, de noodzaak tot concentratie van het houtaanbod, meer stimulering van doelmatige houtoogst en -transportmethoden en in het algemeen een grotere belangstelling van de industrie voor en zelfs deelname in de ontwikkeling van bosbouw en bosbouwonderzoek.

8 De kwaliteitseisen van de industrie die in de antwoorden naar voren kwamen, zijn sinds tientallen jaren bekend. Onbeantwoord bleven echter de vragen tot op welke hoogte aan deze eisen wordt voldaan, wat de minimumeisen zijn en in welke mate deze de houtprijzen beïnvloeden. Een antwoord op deze vragen kan belangrijke informatie opleveren voor de populierentelers, die gekonfronteerd worden met een geleidelijk stijgende kostprijs van hun produkt. De kosten van elke onderhoudsmaatregel, inclusief rente, moeten in feite worden gekompenseerd in de prijs die de konsument betaalt.

HOUTPRIJZEN

Oost-Brabant

- 1e partij 400 m³, inhoud per boom 1,6 m³
kwaliteit A en B staande langs goede wegen
prijs op stam f 90,— tot f 75,— per m³ op stam
verkoper takken opruimen
- 2e partij 60 m³, inhoud per boom 1 m³
kwaliteit B staande op 2 kleine bosperceeltjes
prijs op stam f 60,— per m³ op stam
koper takken opruimen
- 3e partij 150 m³, inhoud per boom 1,5 m³
kwaliteit A staande langs matige zandwegen
prijs op stam f 80,— per m³ op stam
verkoper takken ruimen

Verkoop populierhout 1-11-1976 te Schijndel

Marilandica, verkoop op stam aan verharde weg (wegbeplanting). Kwaliteit A-B. Goede noestvrije stam, waarvan onderste deel geschikt voor fineer en bovenste deel geschikt voor klompen. Koper moet takhout ruimen. Aantal inschrijvingen 7. Verkoop in vier partijen, te weten:

- I 48 bomen, totale inhoud $\pm$ 84 m³ ($\pm$ 1,8 m³/boom)
II 81 bomen, totale inhoud $\pm$ 139 m³ ($\pm$ 1,7 m³/boom)
III 21 bomen, totale inhoud $\pm$ 35 m³ ($\pm$ 1,7 m³/boom)
IV 89 bomen, totale inhoud $\pm$ 140 m³ ($\pm$ 1,6 m³/boom)
Partij I ging naar een klompenmakerij. Partij II ging naar een fineerbedrijf. Partij III en IV gingen naar een houten sandalen-fabriek.

Partij I werd verkocht voor f 94 per m³, de partijen II, III en IV brachten f 88 tot f 94 per m³ op. Alle partijen tezamen brachten f 37.217,— op, dit is $\pm$ f 93,50 per m³.

Verkoop wilgehout 15-11-1976 te Sint-Oedenrode

Op stam 101 wilgen, totale inhoud $\pm$ 124 m³ ($\pm$ 1,23 m³ per boom). Uitsstekende kwaliteit klompenhout, lange rechte stammen met weinig noesten. Bomen in bosverband, takhout niet ruimen.

Van de zeven inschrijvers boden er drie rond de f 9.000,— ($\pm$ f 72,50/m³). De bomen werden uiteindelijk verkocht voor f 11.310,—, wat een uitzonderlijk hoog bedrag is.

BOMEN-ROOIE

- van 1 boom tot vele hectaren
- het wegfrezen van stobben
- in- en verkoop van hout
- verplanten van bomen
- in Nederland, België en Duitsland

DRIESSEN

tel. (02943) 1795 **VREELAND**